

ТЕМА 2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАУКОВИХ ПРОЕКТІВ В ГАЛУЗІ МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Сучасна постнекласична наука характеризується своєю варіативністю та мультидисциплінарністю, що, в свою чергу вимагає і зміни основних підходів до наукових досліджень. Ключовою характеристикою сучасних наукових досліджень можна вважати проектний підхід як інноваційних шлях інтенсифікації наукової діяльності.

Проектний підхід до наукових досліджень є методологічним підходом, який передбачає організацію наукового дослідження у формі проекту з чіткою метою, обмеженим обсягом, ресурсами та часовим рамками.

Популярність проектного підходу в сучасній гуманітарній науці пояснюється кількома *факторами*:

- Структурованість. Проектний підхід дозволяє науковцям структуровано і систематично вирішувати наукові завдання: чітка мета, обмежені терміни і графік допомагають збільшити ефективність роботи.
- Інтеграція ресурсів. Проекти часто виконуються командами та включають в себе різні ресурси, включаючи фінансові, людські і технічні, що дозволяє об'єднувати зусилля для досягнення спільних цілей.
- Фокус на результаті. Проектний підхід націлений на досягненні конкретних результатів і вирішенні конкретних завдань, що сприяє вирішенню практичних проблем і досягненню конкретних цілей.
- Міждисциплінарність. Проекти можуть об'єднувати різні наукові дисципліни і методи, сприяючи міждисциплінарному підходу до дослідження.

- Мотивація. Робота над конкретним проектом може бути більш мотивуючою для науковців, оскільки вони бачать прямий вплив своєї роботи на результати.
- Управління ризиками. Проекти передбачають аналіз і управління ризиками, що допомагає уникнути непередбачених проблем та забезпечує вчасне вирішення можливих труднощів.
- Забезпечення фінансування. Багато наукових досліджень отримують фінансування в рамках проектів від державних агентств, фондів, грантів тощо, що дозволяє науковцям залучати ресурси для своїх досліджень.

Отже, проектний підхід став важливою складовою сучасної наукової методології гуманітарних наук, оскільки він сприяє більш ефективному і організованому виконанню наукових досліджень і вирішенню складних завдань соціо-гуманітарного профілю.

До основних характеристик проектного підходу зазвичай включають наступні:

- ✓ Чітка мета. Кожен науковий проект має конкретну мету або завдання, яке досягається в процесі дослідження, що дозволяє уникнути розпорошеності і забезпечує концентрацію уваги на конкретних аспектах дослідження.
- ✓ Ресурси і бюджет. Проект вимагає аналізу ресурсів, необхідних для його виконання, включаючи фінансові, людські, технічні ресурси тощо.
- ✓ Графік. Встановлення часових рамок є необхідним для контролю за процесом дослідження та забезпечення своєчасності результатів.
- ✓ Інтеграція знань і методів. Проектний підхід дозволяє інтегрувати різні методи і знання для досягнення мети дослідження.
- ✓ Управління. Керування проектом включає в себе планування, координацію, контроль і оцінку всіх аспектів дослідження.
- ✓ Співпраця. Проекти можуть виконуватися командами або спільно з іншими дослідниками, що сприяє обміну досвідом та знаннями.
- ✓ Оцінка результатів: В завершеному проекті проводиться оцінка результатів і досягнутих цілей, що допомагає визначити ефективність дослідження і внести нове знання у наукову спільноту.

Проектний підхід дозволяє науковцям систематично планувати і виконувати наукові дослідження, роблячи їх більш організованими і результативними, а робота в команді дозволяє більш ефективно використовувати як інтелектуальні так і часові ресурси, відведені для реалізації наукового проекту.

Наразі не існує якогось одного визначення проекту.

Проект (від лат. *projectus*, «кинутий вперед», «випнутий», «що стирчить») більш загально визначається як сукупність дій, обмежених у часі та спрямованих на вирішення проблеми чи досягнення конкретної мети.

Проект - це спеціально організована діяльність або задача, яка має конкретну мету, обмежений часовий рамки і ресурси, щоб досягти певного результату або вирішити певну проблему.

Проекти можуть бути різного типу і включати в себе різноманітні галузі, такі як наука, технології, бізнес, освіта, мистецтво, громадська діяльність тощо.

Щоб зрозуміти, що є проектом, важливо провести межу між проектом і процесом.

Процес – це завдання, що повторюється, або операції, які приносять очікуваний результат. Головна ознака процесу - повторюваність. До того ж, результат процесу завжди передбачуваний. В той же час **проект** завжди вироблення будь-чого нового, у випадку з науковим проектом, нового знання, з не завжди очікуваним результатом. Головна ознака проекту полягає в його унікальності.

Основні характеристики проекту включають:

- ✓ **Мета.** Чітко визначена ціль або завдання, яке необхідно досягти або вирішити.
- ✓ **Рамковість.** Проекти мають певні рамки: обмежений термін виконання, обсяг робіт і ресурси, які можуть бути витрачені на їхнє виконання.
- ✓ **Структурованість.** Проекти мають структуровану організацію, яка включає в себе план дій, розподіл завдань, графіки, бюджет тощо.
- ✓ **Результат.** Проекти спрямовані на отримання конкретного результату або вирішення певної проблеми.
- ✓ **Управління.** Керування проектом включає в себе планування, виконання, контроль і оцінку всіх аспектів та етапів проекту.
- ✓ **Команда.** Зазвичай проекти виконуються командами, які складаються з учасників із різними ролями і ступенем відповідальності.
- ✓ **Ризики.** Проекти можуть включати в себе ризики, які необхідно ідентифікувати і керувати.
- ✓ **Ефективність.** Оцінка ефективності проекту дозволяє визначити, наскільки досягнута мета і чи виконані завдання відповідно до плану.

Проекти є важливим інструментом для досягнення конкретних цілей і завдань в різних сферах діяльності і вимагають докладного планування, управління та оцінки.

Науковий проект - це не просто вивчення та аналіз літератури по визначеній темі. Це пропозиція нових інноваційних рішень, спрямованих на вирішення визначеної проблеми.

Науковий проект - це структурований і організований план дослідження або діяльності, який спрямований на вирішення конкретного наукового питання або завдання.

Значення наукових проектів для розвитку людства важко переоцінити, бо вони відіграють ключову роль в інноваційному розвитку людської цивілізації, розвиваючи не тільки фундаментальні дослідження, а й втілюючи у життя прикладні аспекти досягнень сучасної науки, наближаючи наукові досягнення до потреб сучасного суспільства.

Наукові проекти є системоутворюючим елементом в ряді аспектів сучасного суспільства і науки.

Ось деякі з найважливіших аспектів значення наукових проектів:

- ✓ Розвиток науки і технологій. Наукові проекти сприяють виявленню нових знань та розробці нових технологій та допомагають вирішувати складні наукові питання і сприяють розвитку інновацій, що в свою чергу розширює наше розуміння світу і створює нові можливості для розвитку технологій.
- ✓ Розв'язання глобальних проблем. Проекти можуть бути спрямовані на вирішення глобальних проблем, таких як зміна клімату, енергетична безпека, медичні відкриття та інші. Їх основне направлення допомога у вирішенні комплексних наукових мультидисциплінарних проблем, які важко вирішити іншими способами.
- ✓ Освіта і навчання. Проекти створюють можливості для навчання і розвитку науковців, студентів і інших учасників шляхом сприяння підвищенню рівня освіти та підготовці нового покоління дослідників, вони можуть бути також і частиною освітніх програм і допомагати студентам та молодим дослідникам набувати практичний досвід та вміння..
- ✓ Розвиток соціальних наук. Проекти в галузі соціальних наук допомагають розуміти соціальні, економічні і політичні процеси та впливати на них, допомагають формувати політику та приймати рішення в суспільстві. Деякі наукові проекти спрямовані на розв'язання соціальних проблем і поліпшення якості життя громадян.

- ✓ Співпраця та партнерство. Наукові проекти сприяють співпраці між вченими, дослідниками, університетами, науковими інститутами та компаніями з усього світу, що сприяє обміну знаннями та ідеями і збільшує глобальний науковий потенціал.
- ✓ Економічний розвиток. Наукові проекти можуть призводити до створення нових індустрій і ринків, що сприяє економічному зростанню і створенню нових ринків і нових робочих місць.

Наукові проекти є основним двигуном прогресу і розвитку у багатьох сферах суспільного життя, і вони відіграють важливу роль у формуванні майбутнього людської цивілізації. Загалом, вони є важливим інструментом для розвитку і вдосконалення сучасного світу, а їхній вплив розповсюджується на багато сфер життя.

Науковий проект - це систематична та організована спроба дослідження конкретного питання, проблеми або теми, щоб отримати нові знання, розв'язати проблему або висунути гіпотези.

Загальна характеристика наукового проекту включає в себе такі основні елементи:

- 📁 Визначення теми та загальної мети проекту. Основною метою наукового проекту є отримання об'єктивних та перевірених результатів, які допоможуть розкрити нові знання або відповісти на певні запитання. Проект починається з чітко визначеної теми або проблеми, яку досліджуватимуть. Зазвичай, в проекті вказується загальна мета або ціль, яку необхідно досягти.
- 📁 Постановка завдань та формулювання гіпотези дослідження. Проект визначає конкретні завдання і питання, на які потрібно знайти відповіді, що допомагає зорієнтуватися в дослідженні та спрямовує діяльність науковців, він зазвичай розпочинається висуненням гіпотези або тези, яка потребує дослідження.
- 📁 Визначення методики і методологія. В науковому проекті використовуються конкретні набори методів і методологія, які дозволяють систематично провести дослідження. Описуються підходи, які будуть використовуватися під час дослідження або вирішення завдань проекту.
- 📁 Визначення плану дій та термінів. Науковий проект має чіткий план дій та розклад виконання завдань, тут визначається, яким чином і в які строки буде виконана робота, що

включає в себе план роботи, календарний графік та розподіл завдань між учасниками проекту.

- 📁 Визначення бюджету і ресурсної бази. Якщо науковий проект передбачає витрати, то в проекті вказуються оцінки витрат і джерела фінансування, також вказується, які інші матеріальні ресурси, науковці будуть задіяні, доступ до яких даних потрібен тощо.
- 📁 Збір та аналіз даних. Науковий проект передбачає збір та аналіз даних для вирішення поставлених завдань. Це може включати в себе збір і обробку емпіричних даних або аналіз існуючих даних. До проведення дослідження зазвичай виконується літературний огляд, де аналізуються попередні дослідження та відомості на цю тему.
- 📁 Визначення плану виконання проекту. Структурований план виконання проекту, його розбивка на етапи, включаючи послідовність дій, дедлайни та відповідальних осіб.
- 📁 Окреслення очікуваних результатів. У проекті описуються очікувані результати і внесок в науку або суспільний розвиток, які можуть бути досягнуті після завершення дослідження.
- 📁 Характеристика ризиків і стратегія управління ризиками. Оцінюються можливі ризики, які можуть виникнути під час виконання проекту, і розробляються стратегії для їх запобігання або управління.

- 📁 Етика і дотримання стандартів. Усі дослідження повинні відповідати принципам етики та дотримуватися стандартів, пов'язаних з безпекою і правами людини або використанням особистих даних.
- 📁 Визначення практичної цінності проекту. Наукові проекти повинні мати практичну цінність, що полягає у тому, як результати дослідження можуть бути використані для вирішення практичних завдань і проблем, наприклад, впливати на розвиток технологій, політику чи суспільство в цілому або можуть призвести до покращення якості життя людей, зменшення страждань та поліпшення соціальних умов
- 📁 Ведення звітності та іншої необхідної документації. Результати дослідження фіксуються в звіті або наукових публікаціях, які можуть бути опубліковані в спеціалізованих наукових журналах або інших наукових виданнях. Проект може також передбачати механізми для звітування про результати та оцінки ефективності виконання.
- 📁 Результати і висновки. Після завершення наукового проекту слід висунути результати та зробити висновки на основі зібраних і проаналізованих даних. Результати наукового проекту можуть стати основою для подальших досліджень і розвитку науки в даній галузі.

Ці характеристики допомагають структурувати і керувати науковим проектом, а також забезпечують прозорість і зрозумілість для всіх учасників.

Наукові проекти можуть бути невеликими або великими за масштабами, але всі вони відіграють важливу роль у розвитку науки та отриманні нових знань. Також вони можуть бути проведені в академічних, промислових, громадських або державних організаціях.

Науковий проект як систематично розроблений план дослідження або діяльності, спрямований на вирішення конкретної наукової проблеми або завдання. Він включає в себе докладний аналіз, планування дій, використання ресурсів і контроль результатів. Це важливий інструмент для розвитку науки і вирішення реальних проблем, що дозволяє науковцям систематично досліджувати нові явища, розвивати теорії і здобувати нові знання, що впливають на різні аспекти сучасного життя.

На загальному рівні, кожен проект має так звану формулу «5-П» проекту

Тобто проект – це «*п'ять П*»:

1. Проблема
2. Проектування (планування)
3. Пошук інформації
4. Продукт
5. Презентація.

Шосте «П» проекту – його Портфоліо, тобто папка, в якій зібрані всі робочі матеріали проекту, у тому числі чернетки, денні плани, звіти та ін.

Важливе правило: кожен етап роботи над проектом, повинен мати свій конкретний продукт!

Класифікація наукових проектів.

Наукові проекти можна класифікувати за різними критеріями, включаючи мету, об'єм, тип досліджень та інші характеристики.

- Фундаментальні (природничі) дослідження. Ці проекти спрямовані на розуміння фундаментальних законів природи і основних принципів, які її керують, вони часто включають експерименти, теоретичний аналіз і моделювання, а також дослідження наукових гіпотез.
- Прикладні дослідження. Ці проекти спрямовані на розробку конкретних застосувань наукових знань, вони можуть включати в себе розробку нових технологій, методів чи інших практичних рішень.
- Соціальні та гуманітарні дослідження. Ці проекти фокусуються на вивченні суспільних та гуманітарних явищ, вони включають в себе аналіз соціальних процесів, історичних досліджень, культурну антропологію, філософію тощо.

- Мультидисциплінарні (інтердисциплінарні) дослідження. Ці проекти об'єднують різні наукові дисципліни для вирішення складних проблем, які не можуть бути вирішені в межах однієї галузі, вони можуть включати в себе співпрацю між природничими та гуманітарними науками.

Це лише декілька загальних видів наукових проектів, і в реальності існує безліч інших специфічних напрямків і підходів у науковій діяльності. Наукові проекти можуть бути різного масштабу і тривалості, і кожен з них спрямований на підвищення знань і розвиток науки у відповідній галузі.

Функції наукових проектів.

Наукові проекти виконують різноманітні функції, які сприяють розвитку науки, розширенню знань і вирішенню практичних завдань.

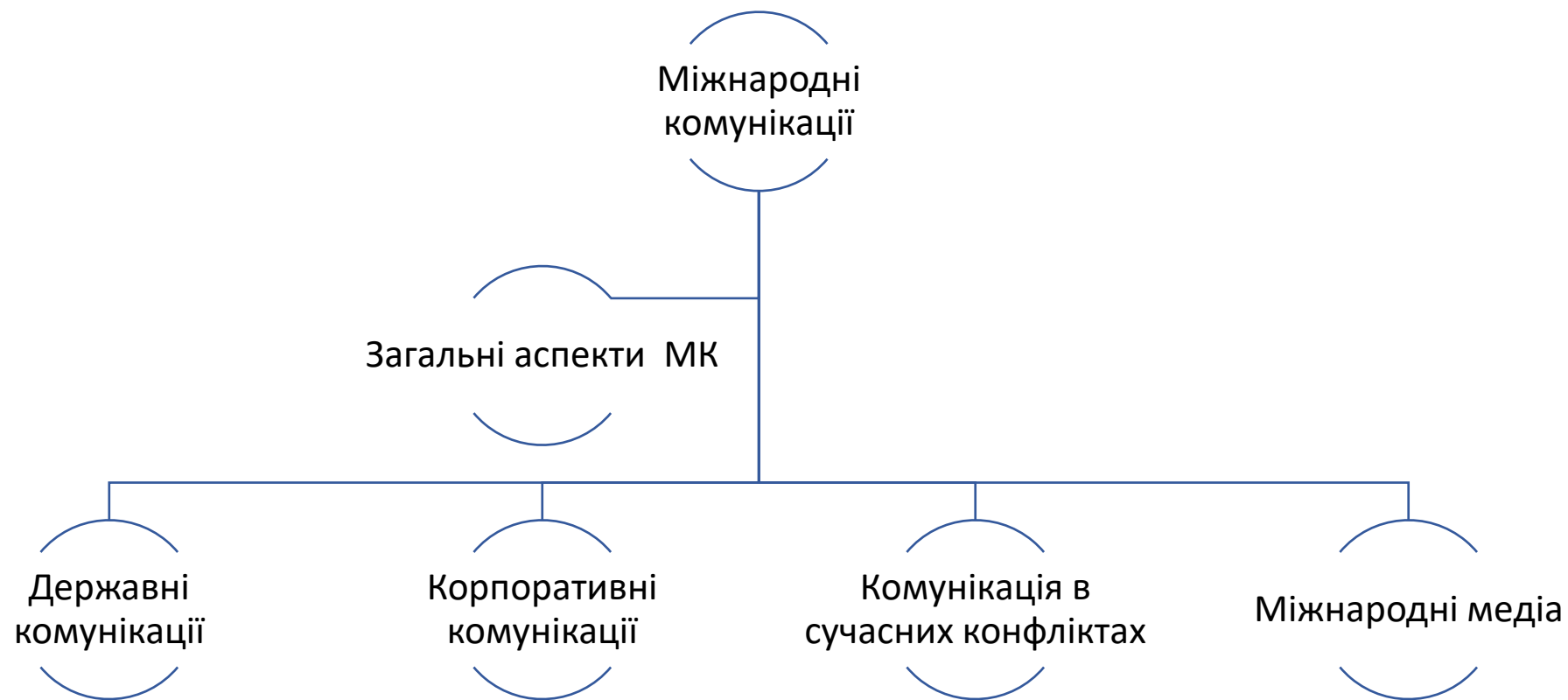
1. Дослідницька функція. Наукові проекти спрямовані на вивчення нових явищ, розробку теорій і концепцій, а також дослідження питань, що залишилися невідомими, вони розширюють наше розуміння природи, суспільства, технологій тощо.
2. Освітня функція. Проекти в науці часто включають навчання і навчальну діяльність, вони дозволяють науковцям і студентам набувати нових знань, навичок та досвіду.
3. Практична функція. Деякі наукові проекти спрямовані на розробку нових технологій, методів і рішень, які можуть бути використані для вирішення практичних завдань і проблем в реальному житті.
4. Інноваційна функція. Наукові проекти сприяють інноваціям і розвитку нових продуктів, послуг і технологій.

5. Соціальна функція. Деякі проекти досліджують соціальні аспекти суспільства, такі як поведінка, культура, політика та інші.
6. Культурна функція. Наукові проекти сприяють розвитку культури і мистецтва, створюючи нові ідеї і підходи для мистецьких та культурних виразів.
7. Екологічна функція. Деякі проекти досліджують вплив людської діяльності на навколишнє середовище та розробляють рішення для збереження природи і зменшення негативного впливу на навколишнє середовище.
8. Міжнародна співпраця. Наукові проекти можуть сприяти міжнародній співпраці і обміну знаннями між вченими і дослідниками з різних країн.

Кожен науковий проект може виконувати декілька з цих функцій одночасно, і їхній внесок у науку і суспільство може бути значущим.

Зосередимось на найбільш поширених групах досліджень в сфері міжнародних комунікацій.

Міжнародні комунікації - це широкий і інтердисциплінарний напрям, що охоплює вивчення обміну інформацією, ідеями та культурою між різними країнами та культурними групами та має безліч аспектів, важливих для розуміння сучасного світу. Наукові проекти в галузі міжнародних комунікацій можуть включати в себе дослідження та аналіз різних аспектів комунікаційних процесів між країнами, культурами та суспільствами.

- I. Загальні аспекти наукових досліджень в галузі міжнародних комунікацій включають в себе.
- ✓ Міжнародна та національна безпека. Весь комплекс із заходів по забезпеченню міжнародної безпеки, включаючи глобальні загрози, такі як тероризм, пандемії, збройні конфлікти та інші аспекти міжнародної стабільності та національної безпеки є одним із ключових аспектів міжнародних комунікацій.
 - ✓ Розвиток інформаційних технологій. Розвиток інформаційних технологій (ІТ) є рушійним фактором у сфері міжнародних комунікацій, він впливає на спосіб, яким країни, люди та організації взаємодіють на глобальному рівні.
 - ✓ Крос-культурні дослідження комунікації. Вивчення взаємодії між різними культурами в контексті міжнародної комунікації, аналіз впливу культурних різниць на сприйняття інформації та в спілкуванні. Вивчення обміну культурними цінностями між країнами через масові медіа, мистецтво, спорт тощо. Аналіз впливу міжнародної культурної комунікації на формування національних та міжнародних ідентичностей, включно з інтеграцією мігрантів та розвитку спільнот.

- ✓ Робота з відкритими даними (Open Data). Відкриті дані визнаються важливим ресурсом у сфері міжнародних комунікацій і взаємодії між країнами та організаціями, вони включають в себе інформацію, яка оприлюднюється громадськими установами та організаціями у відкритому та доступному для всіх форматі. Багато країн та міжнародні організації публікують відкриті дані, які доступні громадськості та іншим державам, що сприяє збільшенню прозорості та допомагає вирішувати глобальні проблеми, такі як зміна клімату, охорона здоров'я та інші.
- ✓ Політичне прогнозування майбутнього. Прогнозування відіграє важливу роль у сфері міжнародних комунікацій та допомагає науковцям і акторам міжнародних відносин досягнути можливих подій, тренди та виклики, які можуть вплинути на глобальний розвиток. Політичне прогнозування допомагає ідентифікувати ризики та можливості для країн та організацій у міжнародному контексті.

II. Державні комунікації в сфері міжнародних відносин грають ключову роль у спілкуванні країни зі світом, ця сфера включає в себе взаємодію держав з іншими країнами, міжнародними організаціями та глобальними громадськими інституціями з метою забезпечення національних інтересів та створення позитивного іміджу своєї країни на світовій арені.

- ✓ Дипломатична комунікація та міжнародні відносини. Вивчення способів спілкування держав та міжнародних організацій в контексті міжнародних криз, перемовин і дипломатичних зусиль.
- ✓ Глобальна публічна дипломатія. Дослідження впливу міжнародних громадських організацій, НУО, міжнародних медіа та глобальних активістських рухів і груп на формування міжнародних відносин і розвиток міжнародної політики.
- ✓ Аналіз міжнародних медіа та пропаганди. Аналіз пропагандистських кампаній та їх вплив на міжнародні відносини, дослідження впливу міжнародних медіа на уявлення та ставлення до подій в інших країнах.

- ✓ Міжнародна політична комунікація. Дослідження способів комунікації політиків та владних структур з міжнародними партнерами і громадськістю.
- ✓ Медіа та глобалізація. Вивчення взаємодії між глобалізацією та розвитком міжнародних медіа. Аналіз впливу глобальних медіа на сприйняття світових подій та культур.

III. Корпоративні комунікації - це стратегічний підхід до управління комунікаціями в рамках підприємства чи організації, що включає в себе способи спілкування з аудиторією, включаючи співробітників, клієнтів, інвесторів, ЗМІ, громадськість та інші зацікавлені сторони.

- ✓ Стратегія і планування. Корпоративні комунікації передбачають розробку стратегій і планів спілкування для досягнення конкретних бізнес-цілей та побудови позитивного іміджу організації.
- ✓ Внутрішні комунікації. Всенаправлене спілкування між співробітниками організації з метою інформування про стратегії, цілі та рішення компанії: задоволені працівники частіше сприймають корпорацію як стабільну та успішну.

- ✓ Зовнішні комунікації та кризовий PR. Стратегії комунікаційних взаємодій із клієнтами, партнерами, інвесторами, ЗМІ, конкурентами та іншими стейкхолдерами через різноманітні канали, включаючи рекламу, веб-сайти, соціальні медіа, прес-релізи і комунікативні події. Планування і комунікація під час кризових ситуацій допомагає зберегти довіру стейкхолдерів та мінімізувати шкоду для репутації компанії.
- ✓ Корпоративна соціальна відповідальність. Багато компаній активно впроваджують стратегії КСВ, включаючи допомогу в громадських справах та відповідальне ведення бізнесу, широкий розголос таких ініціатив грає важливу роль у формуванні іміджу корпорації.
- ✓ Інтернаціоналізація бізнесу. Для глобальних корпорацій важливо вести комунікації на міжнародному рівні та адаптувати їх до культурних та мовно-соціальних особливостей різних ринків. Аналіз комунікації в контексті міжнародного бізнесу, вивчення міжкультурних аспектів комунікації в бізнесі та світовій торгівлі.

IV. Комунікація в сучасних конфліктах грає важливу роль і є важливою складовою стратегій для переговорів, мирного врегулювання конфліктів та встановлення міждержавних відносин

- ✓ Пропаганда та інформаційна війна. Конфронтуючи сторони використовують комунікацію для поширення пропаганди та впливу на громадську думку, як у внутрішньому, так і в міжнародному масштабі та намагаються викладати свою версію подій, створивши жертву з власної сторони конфлікту, а інша сторона - , в свою чергу, намагається робити те ж саме, подвоюючи зусилля по знеціненню інформаційних впливів супротивника.
- ✓ Постконфліктне врегулювання. Постконфліктне врегулювання є важливою складовою міжнародних комунікацій, особливо там, де конфлікти мають міжнародний характер або вимагають міжнародного втручання. Ця сфера включає в себе ряд аспектів комунікації, що допомагають вирішувати конфлікти та підтримувати процеси миру.

- ✓ Вплив кіберкомунікацій на міжнародні відносини. Дослідження кіберзагроз, хакерських атак та інформаційних конфліктів у міжнародному контексті, аналіз впливу кібербезпеки на міжнародну стабільність і відносини. Дослідження кібербезпеки, кібервійни, кіберпропаганди та інших аспектів кіберкомунікацій, що мають вплив на міжнародні відносини.
- ✓ Інформаційна війна та дезінформація. Аналіз інформаційних конфліктів, стратегій дезінформації та маніпуляції інформацією на міжнародному рівні.
- ✓ Інформаційна безпека. Комунікації в сфері міжнародних відносин важливі для забезпечення інформаційної безпеки держави, що включає державну політику в сфері контролю за інформаційним простором і захист від кіберзагроз.

- V. Міжнародні медіа виконують важливу роль у сфері міжнародних комунікацій, сприяючи розповсюдженню інформації та спілкуванню між державами, громадськістю і різними глобальними акторами та є важливим інструментом для створення світового громадського простору та формування глобальної громадської думки.
- ✓ Вплив на глобальну громадську думку. Дослідження стратегій впливу міжнародних мас-медіа на глобальну громадську думку і формування ставлення до подій та глобальних питань на міжнародній арені, стратегій створення образу країн та впливу на сприйняття світових подій.
 - ✓ Аналіз міжнародних медіа та інформаційних потоків. Дослідження поширення інформації між країнами, вивчення впливу міжнародних новинних агентств, соціальних мереж та інших засобів масової інформації на міжнародні відносини.
 - ✓ Медіа та громадська дипломатія. Дослідження впливу міжнародних медіа, громадських організацій і культурних ініціатив на міжнародні стосунки та взаєморозуміння.

Це лише деякі можливі напрямки наукових досліджень у галузі міжнародних комунікацій. Наукові проекти можуть варіюватися від аналітичних досліджень до більш практичних досліджень, спрямованих на розробку комунікаційних стратегій на замовлення як різних міжнародних організацій і держав, так і бізнес-структур і аналітичних центрів.